

MODTAGET
19 FEB. 2007
Statsadvokaten for Nordsjælland &
Københavns Vestegn

UDSKRIFT
AF
ØSTRE LANDSRETS DOMBOG

DOM

Afsagt den 13. februar 2007 af Østre Landsrets 12. afdeling
(landsdommerne Lodberg, Inge Neergaard Jessen og Harald Micklander (kst.).

12. afd. a.s. nr. S-3674-06:

Anklagemyndigheden

mod

Østerhovedgård A/S

(advokat Poul Heidmann, beskikket)

Korsør Rets dom af 30. august 2006 (SS 343/2006) er anket af Østerhovedgård A/S med påstand om frifindelse, subsidiært formildelse af straffen.

Anklagemyndigheden har påstået stadfæstelse.

Forklaringer:

Der er i landsretten afgivet supplerende forklaring af direktør Peter Rindom og vidnet Jørgen Birkedal Nielsen.

Direktør Peter Rindom har supplerende forklaret, at selskabet ejer hele det område – i alt 3 matrikel numre - hvor Østerhovedgård og Sevedøgård er beliggende. Selskabet driver landbrug fra Østerhovedgård. Sevedøgård består af en villa og en jægerhytte, som han selv benytter til weekendbrug. Der drives ikke erhverv fra Sevedøgård. Villaen øst for Sevedøgård er lejet ud til en skytte. Fiskerhuset er lejet ud til en fisker, som driver erhvervsmæssigt bundgarnsfiskeri fra kysten, hvor han har landingsbro og hyttefade. Fiskeren, som tørrer garn på stranden, har udtalt, at adgang for offentligheden til stranden gennem skoven vil genere hans erhverv. Skytten er også enig i hans skiltning. Det er

SA2- 2006-843-0005

muligt at komme til stranden ad den sti, der gennem Kragholm går øst for Sevedøgård. Der er ikke nogen egentlig sti langs stranden på strækningen syd for Sevedøgård, men alene nogle hjulspor. Der er også adgang til stranden ad stien forbi Palleshøj, hvorefter man skal passere et hegn for at komme ned til vandet.

Jørgen Birkedal Nielsen har supplerende forklaret, at naturbeskyttelsesloven ikke blot giver fodgængere og cyklister, men også personer i kørestole herunder elektriske kørestole ret til at færdes på stranden. De alternative veje til stranden, som Peter Rindom har anvist, er ikke tilgængelige for kørestole. Det er ikke blot stranden umiddelbart ved vejens udmunding, der er mål for offentligheden, men hele kyststrækningen, som udover selve naturoplevelsen er interessant på grund af fuglelivet. Efter hans opfattelse vil en åbning af vejen gennem skoven for offentligheden ikke kunne være til gene for fiskeren. Der er tale om en smal sandstrand med mange sten.

Landsrettens begrundelse og resultat:

Den i sagen omhandlede vej går igennem en privat skov, som ubestridt er under 5 ha. Vejen er en fortsættelse af en offentlig tilgængelig vej, som munder ud i en strand, hvortil der er offentlig adgang.

Lov nr. 9 af 3. januar 1992 om naturbeskyttelse trådte i kraft den 1. juli 1992. Indtil da var adgangen til skoven, herunder den omhandlede vej reguleret af mark- og vejfredsloven, hvilket fulgte af § 55 i lov om naturfredning, jf. lovbekendtgørelse nr. 530 af 10. oktober 1984. I henhold til mark- og vejfredslovens § 17, som er uændret siden 1961, kunne offentligheden lovligt forbydes adgang til vejen. Naturfredningsloven blev ophævet ved naturbeskyttelseslovens ikrafttræden. Af forarbejderne til naturbeskyttelseslovens § 23, FT 1991/92, tillæg A, sp. 1459, fremgår, at reglen i princippet svarer til naturfredningslovens § 55. Endvidere fremgår det af forarbejderne til naturbeskyttelseslovens § 26, FT 1991/92, tillæg A, sp. 1463, at reglen i § 26 ikke vedrører veje og stier i skove, herunder småskove under 5 ha. For disse gælder alene reglerne i § 23.

Henset hertil finder Landsretten, at adgangen til vejen fortsat er reguleret af mark- og vejfredsloven, jf. naturbeskyttelseslovens § 23, stk. 6. Påbuddet af 24. juni 2003, der var meddelt i henhold til naturbeskyttelseslovens § 26, om fjernelse af skiltet er derfor ikke lovligt nedlagt, hvorfor tiltalte frifindes.

Thi kendes for ret:

Tiltalte Østerhovedgård A/S frifindes.

Statskassen skal betale sagens omkostninger for byretten og landsretten.

(Sign.)

— — —
Udskriftens rigtighed bekræftes. Østre Landsrets kontor, den 16/2. 07

P.j.v.

Anne M. Pihl

Anne-Marie Pihl
assistent

Udskrift af dombogen

DOM

afsagt den 30. august 2006

SS 343/2006

Anklagemyndigheden

mod

Østerhovedgård A/S

cvr.nr. 50626210

v/direktør Peter Rindom

Gammelager 3

2605 Brøndby

Anklageskrift er modtaget den 27. juni 2006.

Østerhovedgård A/S er tiltalt for overtrædelse af naturbeskyttelseslovens § 89, stk. 1, nr. 5 og nr. 6, jf. § 26 og § 73, stk. 5 (tidligere stk. 6), ved fra et tidspunkt i 1993 og fremefter at have haft et skilt placeret ved Sevedøvej, Skælskør, med teksten: "Uvedkommende færdsel forbudt", hvorved offentlighedens adgang til naturen forhindres eller vanskeliggøres, ligesom tiltalte har undladt at efterkomme Vestsjællands Amts påbud af 24. juni 2003 om at fjerne eller flytte skiltet eller ændre dets ordlyd inden den 24. august 2004.

Anklagemyndigheden har nedlagt påstand om bøde.

Anklagemyndigheden har endvidere i medfør af retsplejelovens § 997, stk. 3, nedlagt påstand om, at tiltalte under tvang af en fortløbende bøde tilpligtes at efterkomme Vestsjællands Amts påbud af 24. juni 2003.

Tiltalte har nægtet sig skyldig.

Sagsfremstilling

I 1993 blev Vestsjællands Amt første gang opmærksom på, at der på Sevedø var opsat skilte, som efter amtets opfattelse, i strid med reglerne herom i Naturbeskyttelsesloven, forbød offentlighedens adgang til dele af Sevedø. Det er ubestridt, at der er tale om 2 skilte, som er placeret dels, der hvor Sevedøvej skifter fra asfaltbelægning til grusvej og dels 147 m længere nede af samme vej ved indgangen til en skov, som er mindre end 5 ha og ejes af tiltalte. Der blev herefter ført visse forgæves forligsbestræbelser og den 24. juni 2003 meddelte amtet tiltalte påbud om lovliggørelse af forholdene. Der er senere meddelt tiltalte yderligere frist til lovliggørelse til den 31. december 2003 og senere er fristen blevet forlænget til den 1. august 2004. Det er ubestridt, at skiltningen senere er blevet ændret, men denne fortsat ikke er i overensstemmelse med det meddelte påbud.

Direktør Peter Rindom, har blandt andet forklaret, at Østerhovedgård A/S har ejet Sevedgård og det omkringliggende område siden 1955. Han er ikke klar over, hvornår det første gang blev opsat skilte, der forbød adgang for offentligheden. Selskabet blev første gang gjort opmærksom på et problem med skiltningen på øen af amtet i 1993 i forbindelse med et møde om nogle andre forhold. Der skete ikke umiddelbart mere efter mødet, før påbud blev meddelt i 2003. På et tidspunkt sidste år blev skiltningen ændret. Det kan have været sket som følge af påbuddet. Han er ikke klar over præcist hvornår det skete, da det var bestyreren på gården, som udskiftede skiltene. Han har ikke orienteret amtet om den ændring af skiltene, som er sket. Han er enig i, at de nye skilte indholdsmæssigt er identiske med de gamle skilte, og at heller ikke de nye skilte er i overensstemmelse med det i påbuddet anførte. Han er enig i, at skiltene er placeret således, som angivet i anklageskriftet. Det er hans opfattelse, at påbuddet ikke er lovligt, og at selskabet således har lov til at lukke for offentlighedens adgang til skoven, da der er tale om en skov på mindre end 5 ha, og ejeren i medfør af naturbeskyttelseslovens § 23, stk. 6 har lov til at forbyde offentligheden adgang dertil. Efter mødet i amtet i 1993, hvor skiltningen første gang blev omtalt, lavede han et udkast til forhandling og deltog et nyt møde på amtet. Amtets udgangspunkt var, at skiltene bare skulle fjernes, og han mente således ikke, at der var tale om en forhandling og kunne herefter ikke se, at der var mere at tale om. Påbuddet blev meddelt den 24. juni 2003 og selskabet modtog i den forbindelse klagevejledning. Man valgte ikke at påklage påbuddet, da man ønskede, at en dommer så på sagen. Selskabet ville ikke få en upartisk behandling i Naturklagenævnet, ligesom ressourcebesparelseshensyn tilsagde, at man undlod at påklage afgørelsen. Offentligheden er ydermere ikke blevet afskåret adgang til noget sted, da man kan komme rundt over alt på øen ved at benytte alternative ruter således, at man går langs skoven i stedet for igennem skoven. Det er hans opfattelse, at offentlighedens uhindrede adgang til området vil udgøre et problem i forhold til den skovdrift og fiskeri, som drives i området.

Vidnet, arkitekt Jørgen B. Nielsen, har blandt andet forklaret, at Arkitekt Jørgen B. Nielsen mødte forklarede behørigt formålet, at amtet i 1993 blev opmærksom på skiltningen i forbindelse med en anden sag på øen. Sidste gang, den skiltning man konstaterede i 1993 er blevet observeret på øen, var omkring december 2004. Han er bekendt med, at der siden da er blevet opsat nye skilte, men mener ikke, at disse nye skilte er ensbetydende med, at påbuddet er opfyldt. Det er hans opfattelse, at påbuddet er lovligt, idet naturbeskyttelsesloven hjemler adgang for offentligheden til at færdes på åbne stier og veje til fods og på cykel. Han mener ikke, at der i dette tilfælde har været hjemmel for ejeren af skoven til at afskære offentligheden adgang. I 2004 blev amtet efter henvendelse fra Danmarks Naturfredningsforening gjort opmærksom på, at skiltningen fortsat ikke var korrekt. Der findes ikke andre adgangsveje til de arealer, der ligger omkring skoven end via den vej, hvortil der ønskes at hindre offentligheden adgang. Hvis man ville benytte en alter-

nativ rute, ville denne være vanskeligt tilgængelig, idet der ville være tale om at gå ad stranden. Han mener, at ejeren lovligt ville kunne afskære offentligheden adgang til selve gården, men ikke til vejen som helhed. Det er hans opfattelse, at naturbeskyttelseslovens § 23 ikke finder anvendelse i dette tilfælde, da § 23 alene regulerer veje i skove, ikke veje anlagt i det åbne land, som fører igennem en skov. Når man passerer igennem skoven, kommer man til nogle fiskerhuse og et landingssted, og det er således hans opfattelse, at der er et mål for offentligheden på den anden side af vejen, hvorfor der bliver tale om en åben vej, som går igennem en skov og ikke om en vej inde i skoven. Tiltalte modtog behørig klagevejledning i forbindelse med påbuddet. Amtet valgte at indbringe sagen for Naturklagenævnet på vegne af Østerhovedgård ved en fejl. Tiltalte bestred herefter over for Naturklagenævnet, at nævnet havde kompetence til at behandle sagen, idet det var amtet, som havde indbragt sagen for Naturklagenævnet, hvorefter sagen blev henlagt. Det er muligt, at årsagen til at amtet valgte at indbringe sagen for Naturklagenævnet var, at de ønskede at sikre sig yderligere en juridisk vurdering af sagen. Ud over muligheden for at klage til Naturklagenævnet havde tiltalte muligheden for at indbringe påbuddet til prøvelse for en domstol ved civil sag, idet der dog gælder en 6 måneders frist herfor. Tiltalte har ikke udnyttet denne adgang. Amtet har hele tiden været interesseret i at finde en mindelig løsning på tvisten.

Der har været fremlagt bilag 1-3, bilag 4, fotomappe med 6 fotos af de omhandlede skiltes placering, bilag 5, bilag 6, indeholdende underbilagene 1-24, herunder underbilag 1, luftfoto af tiltaltes ejendom på Sevedø og underbilag 2, kort over Sevedø med af angivelsen af de omhandlede skiltes placering, underbilag 16, påbud af den 24. juni 2003.

Anbringender

Til støtte for sin påstand om domfældelse har anklagemyndigheden anført, at påbuddet er lovligt, og tiltalte ubestridt ikke har opfyldt dette, hvorfor tiltalte er skyldig i overensstemmelse med anklagen.

Til støtte for sin påstand om har forsvareren anført,

at påbuddet ikke kan antages at være lovligt, da naturbeskyttelseslovens § 26 ikke finder anvendelse på forholdet, idet bestemmelsen taler om veje og stier i det åbne land, og der her er tale om en privat skov. Forholdet reguleres derimod af naturbeskyttelseslovens § 23, stk. 6, hvorfor tiltalte har været berettiget til at afskære offentligheden adgang, da der er tale om en privat skov på under 5 ha.

at hvis bestemmelsen i naturbeskyttelseslovens § 26, stk. 1 findes at være anvendelig på forholdet, følger det af § 26, stk. 2, at tiltalte har været berettiget til at afskære offentligheden adgang, idet offentlighedens tilstedeværelse ville være til gene for det erhverv, som drives på stedet.

at offentligheden har mulighed for at benytte den sti, som går langs skoven, istedet for den sti, som går igennem skoven, hvorfor tiltalte ikke kan siges at have hindret offentligheden adgang til nogen del af Sevedø.

at regelsættet er så uklart, at tiltalte på dette grundlag bør frifindes eller der, hvis tiltalte findes skyldig, bør ske strafbortfald.

Retten bemærkninger:

Af såvel luftfoto som det fremlagte kortmateriale fremgår, at den i sagen omhandlede vej går tværs igennem Sevedø, igennem den private skov og fortsætter på den anden side af skoven, hvor der er nogle fiskerhuse, et landingssted samt en strand. Retten finder herfter, at der er tale om "en anlagt vej i det åbne land", og at naturbeskyttelseslovens § 26 som udgangspunkt regulerer offentlighedens adgang til at færdes på vejen. Den i sagen omhandlede skov er ubestridt mindre end 5 ha, og dermed omfattet af naturbeskyttelseslovens § 23, stk. 6, som tillader ejere af sådanne skove at forbyde offentligheden adgang dertil. Retten finder, at naturbeskyttelseslovens § 23, stk. 6, skal ses som en undtagelse til det generelle princip om offentlighedens adgang til skove. Retten finder ikke, at adgangen til at forbyde offentligheden adgang til at færdes i private skove, som er mindre end 5 ha, i den her foreliggende situation kan udstrækkes til at forbyde offentligheden adgang til at færdes ad "anlagte veje og stier i det åbne land", hvorfor retten ikke finder, at tiltalte på baggrund af naturbeskyttelseslovens § 23, stk. 6 har været berettiget til at forbyde adgang til området ved skiltning som sket.

Retten finder det ikke godtgjort, at offentlighedens færdsel vil medføre sådanne gener for erhvervsmæssig udnyttelse af ejendommen, privatlivets fred eller dyre- og planteliv, at tiltalte har været berettiget til at forbyde færdsel i medfør af naturbeskyttelseslovens § 26, stk. 2, idet dette må forudsætte objektivt konstaterbare, konkrete gener.

Naturbeskyttelseslovens § 26, stk. 1 må antages at give offentligheden ret til at færdes ad de der omhandlede veje og stier, og retten finder ikke, at tiltalte har været berettiget til at forbyde færdsel under henvisning til muligheden for at benytte en alternativ rute.

Retten finder, at der er tale om et lovligt påbud, som tiltalte således har været forpligtet til at efterkomme, og da dette ubestridt ikke er sket, findes tiltalte skyldig i overtrædelse af naturbeskyttelseslovens § 89, stk. 1, nr. 5 og 6, jf. § 26.

Straffen fastsættes til en bøde på 5.000 kr., jf. naturbeskyttelseslovens § 89, stk. 1, nr. 5 og 6, jf. § 26.

Fastsættelse af tvangsbøder findes uforholdsmæssig.

Thi kendes for ret:

Tiltalte Østerhovedgård A/S skal betale en bøde på 5.000 kr.

Tiltalte skal betale sagens omkostninger.

Agnete Skouv
dommerfuldmægtig
/LC

**Udskriftens rigtighed bekræftes.
Retten i Korsør, den 4. september 2006**

P.d.v.

Gitte Sørensen, kt.fm.